

Kontrollen med Samfundet glippede, at noget saadant kunde ske som dette med Landmandsbanken. Nu faar vi at se, naar Undersøgelsen er blevet gennemført, hvor mange af de Spekulationer og hvor mange af de Transaktioner, som har ført Landmandsbanken til Fald, der har deres Oprindelse i den foregaaende Regerings Tid, og hvor mange der har deres Oprindelse i denne Regerings Tid. Der blev ogsaa sagt — det var af det ærede Medlem Hr. Rode —, at det var den store Indførsel til Spekulation og Luksus, som havde ødelagt alt, men denne store Indførsel til Spekulation og Luksus foregik netop i langt det største Omfang i den Tid, der gik forud for denne Regerings Dannelselse. (*En Stemme: Nej*). Absolut jo, det gjorde den, det kan statistisk bevises, og den Farisæisme, hvormed man nu, da der er sket en stor Ulykke, vil kaste det hele over paa denne Regering, vil absolut ikke kunne staa for Kendsgerningerne. Det er akkurat paa samme Maade som med Departementscheferne og Bankraadene. Der er nogle Departementschefers Deltagelse i Bankraad, som er af ældre Dato, men det sidste, jeg erindrer, var, da et Medlem af det radikale Ministerium, Udenrigsminister Erik Scavenius, kom til Finansudvalget med en indtrængende Bøn til Finansudvalget om at samtykke i, at Departementschef O. C. Scavenius og Kammerherre Clan fik Lov til at indtage Pladser i Bankraad, det ene var Landmandsbankens Bankraad, og det andet var Privatbankens. Det er jo saa godtkøbs dette at ville slaa politisk Kapital ud af en saadan stor Landsulykke som denne. Derfor skal jeg ikke lade mig friste til at komme ind paa de samme Baner. Jeg skal ikke lade mig friste til at nævne noget som helst, der kunde blande enkelte Personers Navne eller Politik af nogen Art ind i dette, men jeg vil ogsaa advare imod, at man gør det fra anden Side, og, som jeg har paavist gennem disse 2 Eksempler, er det i Virkeligheden noget, som slaar tilbage.

Endvidere er der blevet sagt, at den foreslaaede midlertidige Garanti er noget fuldkommen ukendt, og at det maatte paa en eller anden Maade præciseres nærmere, hvor meget det kunde komme til at dreje sig om; og det ærede Medlem Hr. Rode antydede, at der skulde kaldes særlige sagkyndige til for at sige det. Ærede Medlemmer! der findes ikke den Sagkundskab her i Danmark og ikke paa den hele vide Jord, som kan sige det. Det er fuldstændig umuligt, det ligger i Sagens Natur. Det er ganske utænkeligt, at nogen skulde kunne sige det.

Det kommer an paa, hvor stærkt Nervøsiteten udvikler sig i de Dage, der kommer. Naar jeg ikke har ønsket at være alene om dette Skøn om, hvor meget der skulde ofres derpaa, er det ganske simpelt, fordi jeg netop føler, at det er ganske umuligt at sætte Regler og Begrænsninger for Finansministeren i denne Sag. Der er ikke andet at gøre end at gaa Haand i Haand med Rigsdagen, at forhandle med et permanent Rigsdagsudvalg, som skal nedsættes i Henhold til Loven, og efter denne Forhandling at gaa frem saaledes, at Finansministeren og Rigsdagen til enhver Tid er i Stand til at sige Stop og ogsaa er i Stand til ved Forhandling med Nationalbanken at faa lagt visse Grundregler og Grundlinier for den fælles Optræden i denne Sag.

Endelig er der talt om et meget alvorligt Spørgsmaal, nemlig Konsekvensen overfor de andre Banker. Jeg har aldrig ment, at dette var noget, om hvilket der absolut ikke kunde forhandles. Men hvad jeg har sagt i Mødet med Finansudvalgets Medlemmer, og hvad jeg gentager her, er, at det Forslag, der i Dag ligger paa Tingets Bord, det skal De kaste i Papirkurven, hvis De ikke tror om det, at det er nødvendiggjort ved en stor Landsulykke, ved en national Katastrofe, som er den største, økonomisk set, jeg kan mindes i min Tid, en Katastrofe, der vil ramme vort Lands Næringsliv paa det dybeste, rokke vor Kredit i Udlandet og vor hele finansielle Stilling, saaledes at ingen kan tage Ansvar for det. Hvis De ikke tror, at det Forslag, der ligger paa Tingets Bord, er et Forslag, der er motiveret ved disse Betragtninger, saa skal De ikke stemme for det, saa skal De kaste det bort. Det er udelukkende dette, som kan berettigede Regeringen til at fremlægge et Forslag som dette. Men derfra at drage den Konsekvens, at vi nu skulde støtte Sparerne i Hellerup-Banken eller andre, som man i og for sig kan have den største Sympati for, det vil jeg afvise. Det, at dette Forslag bliver vedtaget, kan ikke med Konsekvensens Magt nøde Rigsdagen til at gaa ind paa den Art Forslag. En anden Ting er, at vi, som om dette Forslag slet ikke var gennemført, vil kunne forhandle ganske sagligt om, hvad man kan gøre her — det er Regeringen naturligvis til enhver Tid villig til —, men den er ikke villig til at erkende, at fordi den har forelagt dette Forslag, er den nødt til at støtte alle andre nødlidende Banker.

Handelsministeren (Tyge Rothe): Til de Udtalelser, den højtærede Statsminister